

ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ПРОДУКТИВНІСТЮ ПРАЦІ В ОРГАНІЗАЦІЇ

Черний П.С.

Науковий керівник – Великих К.О., канд. екон. наук, доцент

Кожне підприємство зацікавлене у створенні організаційно-економічного механізму управління продуктивністю праці, оскільки зростання цього показника дозволяє скоротити витрати живої праці на одиницю продукції підприємства, нарощувати обсяг товарообігу без зміни чисельності працюючих. Даний механізм у своїй основі повинен містити систему організаційних заходів підвищення продуктивності праці та методи і моделі оцінки впливу факторів на зміну (приріст, зниження) продуктивності праці.

Метою роботи є визначення принципів управління продуктивністю праці в організації.

Продуктивність праці - це показник її ефективності, результативності, що характеризується співвідношенням обсягу продукції, робіт і послуг з одного боку, та кількістю праці, витраченого на виробництво цього обсягу, з іншого боку [1].

Під системою організаційних заходів підвищення продуктивності праці розуміється процес управління трудовою діяльністю, що забезпечує внутрішню впорядкованість і спрямованість взаємодії факторів і резервів підвищення продуктивності праці для досягнення цілей підприємства. Ця система повинна базуватися на обліку наступних основоположних факторах, що впливають на продуктивність праці та визначають напрямки управління трудовою діяльністю.

Продуктивність праці виражається також у формі скорочення часу обороту, що напряму пов'язано з економією часу. В цьому випадку економії можна досягнути за рахунок скорочення часу виробництва та часу обігу, тобто ущільнити терміни будівництва та освоєння виробничих потужностей, оперативно впроваджувати у виробництво науково-технічні досягнення, прискорити інноваційні процеси тощо. У результаті підприємство за наявності тієї ж живої та матеріалізованої праці, ресурсів отримує кінцеві результати в розрахунку на рік вищі, що свідчатиме і про підвищення продуктивності праці. Тому можна стверджувати, що облік чинника часу набуває важливого значення на підприємстві, особливо в умовах високого динамізму економіки, зростання і ускладнення суспільних потреб.

Щоб зрозуміти глибше сутність продуктивності праці, слід розглянути форми її прояву на підприємстві. Насамперед продуктивність праці виражається у скороченні витрат праці на одиницю споживчої

вартості, показуючи таким чином економію робочого часу. Найважливішим у цьому випадку є абсолютне зниження трудових витрат, які необхідні для задоволення тієї чи іншої суспільної потреби. В такому випадку підприємству слід зосереджуватись на пошуку різноманітних методів економії трудових та матеріальних ресурсів, наприклад, за рахунок зменшення чисельності зайнятих працівників на тих ділянках виробничого процесу, де є для цього можливість, а також економії палива, енергії та сировини.

Досягнення більш високої продуктивності праці і зменшення трудовитрат при однаковому обсязі роботи приводять до підвищення ефективності праці. Істотним є не тільки те, який обсяг роботи виконав працівник в одиницю часу, а й якими витратами це було досягнуто. Таким чином, ефективність праці характеризує рівень використання трудових ресурсів з урахуванням обсягу, якості роботи і витрат праці у розрахунку на одного працівника

Враховуючи викладене вище, процес управління продуктивністю праці має враховувати наступні принципи:

1. Програмно-цільовий принцип, тобто управління продуктивністю праці має бути підпорядковане виконанню чітко визначеної мети і розробленої на її основі програмі реалізації.

2. Комплексність - передбачає узгодженість управління продуктивністю праці з іншими показниками діяльності підприємства, головне з основним результативним показником діяльності підприємства - прибутком.

3. Науковість. Вимогою цього принципу є постійне удосконалення методології аналізу і прогнозування продуктивності праці (впровадження нових методів і моделей), облік впливу негативних явищ у внутрішній і зовнішній середовищі діяльності підприємства.

4. Принцип безперервності - передбачає об'єднання рішень поточних і перспективних завдань управління продуктивністю праці в єдиний управлінський процес і їх узгодженість.

Продуктивність праці залишається важливим узагальнюючим показником ефективності використання вагомій складової виробничих витрат робочої сили й орієнтиром підвищення конкурентоспроможності продукції та підприємства.

1. Ушенко Н.В. Сутність та тенденції зростання продуктивності праці в сучасних умовах розвитку економіки України [Електронний ресурс] / Н.В. Ушенко // Формування ринкових відносин в Україні. - 2012. - № 12. - С. 175-178. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/frvu_2012_12_42.pdf